

Deze brochure is een uitgave van het NIVEL in 2005. De gegevens mogen met bronvermelding (R.J. Kenens, L. Hingstman, *Cijfers uit de registratie van oefentherapeuten Cesar – peiling 2004*, NIVEL 2005) worden gebruikt. Gezien het openbare karakter van NIVEL publicaties kunt u altijd naar deze pdf doorlinken. De brochure is te bestellen via receptie@nivel.nl.

Ga (terug) naar de website:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
OEFENTHERAPEUTEN CESAR**
Peiling 2004

R.J. Kenens
L. Hingstman

Maart 2005

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN Utrecht
Telefoon: 030 – 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten, alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

Oprichtgever:
Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC).¹

Bron opleidingsgegevens:
Hogeschool van Utrecht, Faculteit Gezondheidszorg
(afdeling Opleiding Oefentherapie Cesar).

¹ Op 1 juli 2004 zijn de beroepsverenigingen van oefentherapeuten Cesar (VBC) en Mensendieck (NVOM) gefuseerd. De naam van de nieuwe vereniging luidt: Vereniging van Oefentherapeuten Cesar & Mensendieck (VvOCM).

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	OMVANG, SAMENSTELLING & KENMERKEN	7
3	ZELFSTANDIG GEVESTIGDE PRAKTIJKEN	13
4	INSTELLINGEN	20
5	SPREIDING EN DICHTHEID	24
6	WENSEN VOOR DE TOEKOMST	28
7	PAS AFGESTUDEERDEN	30
8	SAMENVATTING	36
9	TOELICHTING BEGRIPPEN	37

1. INLEIDING

In 2002 is het NIVEL in opdracht van de Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC)² gestart met de registratie van werkzame en pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar. Het doel van beide registraties is een periodieke gegevensverzameling over het aantal, de samenstelling en geografische spreiding van oefentherapeuten Cesar in Nederland. In deze brochure worden de resultaten van de peiling per 1 januari 2004 weergegeven.

Registratie van werkzame oefentherapeuten Cesar

Om op reguliere basis gegevens te verzamelen over het aanbod van werkzame oefentherapeuten Cesar worden tweejaarlijks alle werkzame oefentherapeuten Cesar schriftelijk geënquêteerd. Tot op heden zijn er twee peilingen uitgevoerd (2002 en 2004). De respons op de vragenlijst in 2004 bedroeg iets meer dan 96%.

De gegevens worden opgeslagen in een registratiesysteem. De belangrijkste gegevens zijn: persoonsgegevens (naam, leeftijd en geslacht, afstudeerdatum etc.), gegevens over huidige werkzaamheden (werkadres, werkuren, Fte etc.) en de gegevens over de wensen voor de toekomst (pensioenleeftijd, beroepsuitoefening) etc.

Op basis van hiervan kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel oefentherapeuten Cesar zijn er in Nederland werkzaam?
- hoe is de verdeling naar leeftijd en geslacht?
- in welke werkvelden zijn oefentherapeuten Cesar werkzaam?
- hoeveel oefentherapeuten Cesar werken er in de verschillende werkvelden?
- hoeveel Fte en uren per week zijn oefentherapeuten Cesar werkzaam?

² Inmiddels VvOCM (zie ook pag. 2).

- hoe is de spreiding en dichtheid van oefentherapeuten Cesar over Nederland?
- welke veranderingen wensen oefentherapeuten Cesar in de toekomst ten aanzien van het aantal werkuren en het werkveld?

Registratie van afgestudeerde oefentherapeuten Cesar

Naast de registratie van werkzame oefentherapeuten Cesar is per 1 januari 2002 ook gestart met de registratie van pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar. De gegevens uit deze dataverzameling worden enerzijds gebruikt om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van pas afgestudeerden op de arbeidsmarkt en anderzijds is het een belangrijke bron voor de registratie van werkzame oefentherapeuten Cesar.

Voor de registratie van pas afgestudeerden wordt ieder afstudeercohort twee jaar gevolgd. De registratie is in 2002 gestart met het volgen van het afstudeercohort 2001. Dit betekent dat dit afstudeercohort zowel op peildatum 1 januari 2002 als op 1 januari 2003 schriftelijk is geënquêteerd. Op 1 januari 2004 hebben alle afgestudeerden uit 2002 en 2003 een schriftelijke enquête ontvangen. De respons op de vragenlijst in 2004 bedraagt 89%.

Op basis van de gegevensverzameling onder pas afgestudeerden kunnen de volgende vragen worden beantwoord:

- hoeveel oefentherapeuten Cesar hebben de opleiding gevolgd?
- hoeveel van hen zijn als oefentherapeut Cesar aan de slag gegaan?
- hoeveel tijd verloopt er tussen voltooiing van de opleiding en aanvang van de werkzaamheden?
- hoeveel pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar zijn op zoek naar werk?
- wat zijn de wensen van pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar ten aanzien van de beroepsuitoefening?

Let op: met uitzondering van de tabellen 1 t/m 4, tabel 21 en figuur 1 hebben de cijfers in de brochure uitsluitend betrekking op ge-

gegevens van de responsgroep (877 werkzame oefentherapeuten Cesar).

2. AANTAL, SAMENSTELLING & KENMERKEN

Omvang beroepsgroep

Op peildatum 1 januari 2004 zijn er naar schatting in Nederland 940 oefentherapeuten Cesar werkzaam (tabel 1).³ Van hen is het merendeel (93%) vrouw.⁴ Ten opzichte van de peiling in 2002 is het aantal werkzame oefentherapeuten Cesar met circa 9% toegenomen.

Tabel 1: Aantal werkzame oefentherapeuten Cesar¹, op 1 januari

	2002	2004
Aantal werkzame personen	860	940
<i>-waarvan vrouw</i>	93%	93%

¹ Aantal betreft schatting.

Bron: VBC, NIVEL.

Werkveld

Oefentherapeuten Cesar kunnen in verschillende werkvelden werkzaam zijn. Er zijn derhalve drie groepen te onderscheiden, te weten oefentherapeuten Cesar die enkel in een zelfstandig gevestigde praktijk/gezondheidscentrum werkzaam zijn, oefentherapeuten die enkel in een instelling werkzaam zijn (verpleeghuis, kruiswerk etc) en oefentherapeuten die zowel in een zelfstandig gevestigde praktijk als in een instelling werkzaam zijn.

Verder geldt dat in een zelfstandige praktijk of gezondheidscentrum zowel praktijkhouders en/of medewerkers (in loondienst) werkzaam zijn, waarbij men ook nog op verschillende praktijkadressen het beroep kan uitoefenen.

Uit tabel 2 blijkt dat het grootste deel (90%) van de oefentherapeuten Cesar uitsluitend werkzaam is in een zelfstandig

³ Dit aantal is gecorrigeerd voor de non-respons én het deel dat geen lid van de VBC is.

⁴ Uitgaande van de veronderstelling dat voor de totale beroepsgroep dezelfde man:vrouw verhouding geldt als voor de responsgroep.

gevestigde praktijk. Circa 6% werkt uitsluitend in een instelling en 4% werkt zowel in een zelfstandige praktijk als in een instelling. Deze percentages wijken niet veel af van de resultaten van de peiling in 2002.

Indien er een onderscheid wordt gemaakt naar geslacht, dan blijkt dat mannen relatief vaker in zowel een zelfstandig gevestigde praktijk als een instelling werkzaam zijn; van de mannen 10% tegenover 3% van de vrouwen. Vrouwelijke oefentherapeuten Cesar daarentegen werken relatief vaker uitsluitend in een zelfstandig gevestigde praktijk; respectievelijk 90% van de vrouwen en 84% van de mannen.

Tabel 2: Absolute en relatieve verdeling van het aantal werkzame oefentherapeuten Cesar naar werkveld en geslacht, op 1 januari 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Praktijk	59	84,3	784	90,1	843	89,7
Instelling	4	5,7	56	6,4	60	6,4
Beide	7	10,0	30	3,4	37	3,9
Totaal	70	100,0	870	100,0	940	100,0

Leeftijd

Van de werkzame oefentherapeuten Cesar is iets meer dan een vijfde deel jonger dan 30 jaar (tabel 3) en 11% vijftig jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd bedraagt 38 jaar.

Verder blijkt dat er geen grote verschillen zijn in de leeftijdsverdeling van mannen en vrouwen. Alleen het aandeel vrouwen dat ouder is dan 50 jaar is hoger (12%) dan onder mannen (6%). De gemiddelde leeftijd van de vrouwen is dan ook iets hoger (38 jaar) dan van mannen (37 jaar).

Tabel 3: Leeftijdsopbouw van werkzame oefentherapeuten Cesar naar geslacht, op 1 januari 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25 jaar	11	15,7	72	8,3	83	8,8
25-29 jaar	6	8,6	117	13,4	123	13,1
30-34 jaar	9	12,9	155	17,8	164	17,4
35-39 jaar	13	18,6	146	16,8	159	16,9
40-44 jaar	17	24,3	169	19,4	186	19,8
45-49 jaar	10	14,3	108	12,4	118	12,6
50-54 jaar	3	4,3	60	6,9	63	6,7
55-59 jaar	-	-	27	3,1	27	2,9
>= 60 jaar	1	1,4	16	1,8	17	1,8
Totaal	70	100,0	870	100,0	940	100,0

Als een onderscheid wordt gemaakt naar werkveld, dan blijkt dat de oefentherapeuten werkzaam in een instelling een aanzienlijk jongere leeftijdsopbouw hebben dan oefentherapeuten werkzaam in een zelfstandig gevestigde praktijk (tabel 4). Circa 42% van de groep in loondienst van een instelling is jonger dan 30 jaar, tegenover 19% van de oefentherapeuten die enkel in een zelfstandig gevestigde praktijk werkzaam zijn. De groep met een gecombineerd werkveld heeft het kleinste aandeel 50-plussers (3%). De verschillen in de leeftijdsopbouw zien we terug in de gemiddelde leeftijd. Oefentherapeuten die uitsluitend werkzaam zijn in een zelfstandige praktijk zijn gemiddeld 38 jaar. Oefentherapeuten in loondienst in een instelling hebben een gemiddelde leeftijd van 36 jaar en de oefentherapeuten met een gecombineerd werkveld zijn gemiddeld 35 jaar.

Tabel 4: Leeftijdsopbouw van werkzame oefentherapeuten Cesar naar werkveld, op 1 januari 2004

	<u>Praktijk</u>	<u>Instelling</u>	<u>Beide</u>
	%	%	%
< 25 jaar	6,8	21,8	11,8
25-29 jaar	12,1	20,0	26,5
30-34 jaar	18,3	9,1	14,7
35-39 jaar	18,7	5,5	-
40-44 jaar	20,0	12,7	29,4
45-49 jaar	12,1	20,0	14,7
50-54 jaar	7,2	3,6	2,9
55-59 jaar	2,9	5,5	-
>= 60 jaar	2,0	1,8	-
Totaal (%)	100,0	100,0	100,0
Totaal (abs)	843	60	37

Jaar van afstuderen

Uit tabel 5 is af te lezen dat van de huidige groep werkzame oefentherapeuten Cesar het grootste deel (37%) tussen de 10 en 20 jaar geleden is afgestudeerd. Circa 30% heeft meer dan 20 jaar geleden de studie afgerond.

Het aandeel vrouwen dat meer dan 20 jaar geleden is afgestudeerd is aanzienlijk hoger (31%) dan het aandeel mannen (14%).

Tabel 5: Verdeling van het aantal werkzame oefentherapeuten Cesar naar periode van afstuderen¹, op 1 januari 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
<5 jaar	16	24,2	130	16,3	146	16,9
5-10 jaar	10	15,2	136	17,1	146	16,9
10-20 jaar	31	47,0	284	35,6	315	36,5
>= 20 jaar	9	13,6	247	31,0	256	29,7
Totaal	66	100,0	797	100,0	863	100,0

¹ Van 14 oefentherapeuten is het afstudeerjaar onbekend.

Aantal Fte

In tabel 6 wordt een overzicht gegeven van het totaal aantal Fte dat oefentherapeuten per week werkzaam zijn. Dit betekent dat voor oefentherapeuten die op verschillende locaties werkzaam zijn is gekeken naar de totale werktijd. Op basis hiervan is berekend dat 88% van de oefentherapeuten parttime werkt (minder dan 1 Fte) en 45% minder dan 0,6 Fte werkt. Verder blijkt dat het aandeel parttimers hoger is onder vrouwen (89%) dan onder mannen (74%). Het gemiddelde aantal Fte bedraagt 0,60 waarbij mannen een hoger gemiddelde (0,67 Fte) hebben dan vrouwen (0,59 Fte).

Tabel 6: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in Fte) van werkzame oefentherapeuten Cesar naar geslacht, op 1 januari 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	2	3,0	25	3,1	27	3,1
0,2 - 0,4	6	9,1	90	11,1	96	10,9
0,4 - 0,6	12	18,2	260	32,1	272	31,0
0,6 - 0,8	22	33,3	258	31,8	280	31,9
0,8 - 1,0	7	10,6	86	10,6	93	10,6
>= 1,0 (fulltime)	17	25,8	92	11,3	109	12,4
Totaal	66	100,0	811	100,0	877	100,0
Gemid. Fte	0,67		0,59		0,60	

Uitgesplitst naar werkveld blijkt dat 88% van de oefentherapeuten die uitsluitend in een zelfstandige praktijk werkzaam zijn een parttime functie heeft (tabel 7). Van de oefentherapeuten die alleen in loondienst van een instelling werkzaam zijn, heeft 86% een parttime baan. Het gemiddeld aantal Fte van oefentherapeuten die zowel in een praktijk als instelling werken, is het hoogst (0,71). Het gemiddeld aantal Fte van oefentherapeuten die uitsluitend in een praktijk óf instelling werken, bedraagt 0,60 Fte.

Tabel 7: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in Fte) van werkzame oefentherapeuten Cesar naar werkveld¹, op 1 januari 2004

	Praktijk		Instelling		Beide	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	12	1,5	3	5,5	1	2,9
0,2 - 0,4	87	11,2	8	14,5	1	2,9
0,4 - 0,6	255	32,8	11	20,0	6	17,6
0,6 - 0,8	249	32,0	20	36,4	11	32,4
0,8 - 1,0	79	10,2	5	9,1	9	26,5
>= 1,0 (fulltime)	95	12,2	8	14,5	6	17,6
Totaal	777	100,0	55	100,0	34	100,0
Gemid. Fte	0,60		0,60		0,71	

¹ Exclusief 11 waarnemers.

Lidmaatschap VBC

Op 1 januari 2004 is 93% van de 877 werkzame oefentherapeuten die hebben gerespondeerd lid van de Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC). Van de vrouwelijke oefentherapeuten Cesar is in 2004 een groter deel lid (94%) dan van de mannen (80%).

3. ZELFSTANDIG GEVESTIGDE PRAKTIJKEN

Aantal oefentherapeuten

In Nederland zijn er 645 praktijkadressen voor oefentherapie Cesar (tabel 8). Op 61% van de praktijkadressen werkt één oefentherapeut en op iets meer dan een kwart van de praktijkadressen werken er twee. Meer dan vier oefentherapeuten per praktijkadres komt weinig voor (4%).

Ten opzichte van de peiling in 2002 is er niet veel veranderd; het aandeel praktijkadressen met één oefentherapeut is

iets afgenomen, voornamelijk ten gunste van het aandeel praktijkadressen met twee oefentherapeuten.

Tabel 8 Verdeling van het aantal oefentherapeuten Cesar per praktijkadres, op 1 januari 2002 en 2004

Aantal oefentherapeuten Cesar per praktijkadres	2002 (N=548)	2004 (N=645)
1	65,7%	61,4%
2	23,5%	26,7%
3	7,5%	8,1%
>= 4	3,4%	3,9%
Totaal	100,0%	100,0%

Aantal praktijkhouders

Op circa 10% van de praktijkadressen is geen praktijkhouder werkzaam. In de meeste gevallen (64%) is er één praktijkhouder werkzaam. Op één op de vijf praktijkadressen zijn twee praktijkhouders werkzaam. Zelden werken er vier of meer praktijkhouders op één praktijkadres (1%).

Ten opzichte van 2002 zien we een toename van het aandeel praktijkadressen zonder praktijkhouder (van 4% tot 10%) en met twee praktijkhouders (van 17% tot 20%). Het percentage praktijkadressen waar één oefentherapeut Cesar werkt, is sterk afgenomen (van 74% tot 64%).

Tabel 9: Absolute en relatieve verdeling van het aantal praktijkadressen naar aantal praktijkhouders, op 1 januari 2002 en 2004

Aantal praktijkhouders per praktijkadres	2002 (N=548)	2004 (N=645)
0	3,8%	9,9%
1	73,5%	63,7%
2	16,8%	20,0%
3	4,9%	5,6%
>= 4	0,9%	0,8%
Totaal	100,0%	100,0%

Aantal praktijkmedewerkers

Op de meeste praktijkadressen (76%) zijn geen medewerkers in loondienst werkzaam (tabel 10). Als er wel medewerkers in loondienst zijn, dan gaat het veelal om één persoon (19%). Twee of meer medewerkers in loondienst op één praktijkadres komt slechts in 5% van de gevallen voor. Vergeleken met 2002 is het aandeel praktijkadressen zonder praktijkmedewerkers in loondienst afgenomen (van 82% tot 76%). Deze afname komt bijna geheel ten goede aan het aandeel praktijkadressen met één praktijkmedewerker.

Tabel 10: Absolute en relatieve verdeling van het aantal praktijkadressen naar aantal praktijkmedewerkers, op 1 januari 2002 en 2004

Aantal praktijkmedewerkers per praktijkadres	2002 (N=548)	2004 (N=645)
0	81,8%	75,7%
1	14,4%	19,4%
2	2,9%	3,1%
3	0,4%	0,8%
>= 4	0,5%	1,1%
Totaal	100,0%	100,0%

Aantal Fte

Van de 711 praktijkhouders werkt 12% fulltime (tabel 11). Mannelijke praktijkhouders werken relatief vaker fulltime dan hun vrouwelijke collega's (respectievelijk 21% en 11%). Gemiddeld werken praktijkhouders 0,59 Fte per week, waarbij mannen hoger scoren (0,63 Fte) dan vrouwen (0,59 Fte).

Tabel 11: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in Fte) van praktijkhouders naar geslacht, op 1 januari 2004¹

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	1	2,1	9	1,4	10	1,4
0,2 - 0,4	8	16,7	75	11,3	83	11,7
0,4 - 0,6	10	20,8	236	35,6	246	34,6
0,6 - 0,8	14	29,2	207	31,2	221	31,1
0,8 - 1,0	5	10,4	64	9,7	69	9,7
>= 1,0 (fulltime)	10	20,8	72	10,9	82	11,5
Totaal	48	100,0	663	100,0	711	100,0
Gemid. Fte	0,63		0,59		0,59	

¹ Verdeling betreft alleen het aantal Fte dat de oefentherapeut Cesar *als praktijkhouder* werkt.

Het aandeel praktijkmedewerkers dat een fulltime baan heeft in een zelfstandig gevestigde praktijk is lager (9%) dan het aandeel praktijkhouders met een fulltime baan (12%). Er zijn grote verschillen tussen mannen en vrouwen. Van alle mannelijke praktijkmedewerkers werkt 29% fulltime, terwijl dit voor de vrouwelijke praktijkmedewerkers voor 6% geldt. Gemiddeld werken praktijkmedewerkers 0,52 Fte per week in een zelfstandig gevestigde praktijk. Daarbij geldt dat vrouwelijke praktijkmedewerkers een iets lager gemiddelde hebben (0,50 Fte) dan mannen (0,67 Fte).

Tabel 12: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in Fte) van praktijkmedewerkers naar geslacht, op 1 januari 2004¹

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	-	-	4	4,0	4	3,5
0,2 - 0,4	-	-	21	20,8	21	18,3
0,4 - 0,6	9	64,3	49	48,5	58	50,4
0,6 - 0,8	1	7,1	13	12,9	14	12,2
0,8 - 1,0	-	-	8	7,9	8	7,0
>= 1,0 (fulltime)	4	28,6	6	5,9	10	8,7
Totaal	14	100,0	101	100,0	115	100,0
Gemid. Fte	0,67		0,50		0,52	

¹ Verdeling betreft alleen het aantal Fte dat de oefentherapeut Cesar *als praktijkmedewerker* werkt.

Aantal werkuren

Uit tabel 13 blijkt dat 12% van de praktijkhouders 40 uur of meer per week in een zelfstandig gevestigde praktijk werkzaam zijn. Dit geldt relatief vaker voor mannen (21%) dan voor vrouwen (12%). De duur van de gemiddelde werkweek van praktijkhouders bedraagt 28,4 uur. Mannen en vrouwen werken gemiddeld per week ongeveer evenveel uur. Het verschil bedraagt slechts 0,8 uur.

Tabel 13: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in uren) van praktijkhouders naar geslacht, op 1 januari 2004¹

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 8	2	5,1	14	2,4	16	2,6
8 - 16	7	17,9	47	8,2	54	8,8
16 - 24	4	10,3	158	27,5	162	26,4
24 - 32	9	23,1	167	29,1	176	28,7
32 - 40	9	23,1	122	21,3	131	21,4
>= 40 (fulltime)	8	20,5	66	11,5	74	12,1
Totaal	39	100,0	574	100,0	613	100,0
Gemid. uren	29,2		28,4		28,4	

¹ Verdeling betreft alleen het aantal uur dat de oefentherapeut Cesar *als praktijkhouder* werkt. Van niet alle praktijkhouders is bekend hoeveel uur zij per week werken.

In tabel 14 wordt de relatieve omvang van de werkweek van praktijkmedewerkers in beeld gebracht. Gezien de kleine aantallen dienen de cijfers in de tabel met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden.

Zo'n 5% van de praktijkmedewerkers werkt minstens 40 uur per week als medewerker. De gemiddelde werkweek van de praktijkmedewerkers bedraagt 23 uur per week.

Tabel 14: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in uren) van praktijkmedewerkers naar geslacht, op 1 januari 2004¹

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 8	-	-	5	6,6	5	6,0
8 - 16	-	-	16	21,1	16	19,3
16 - 24	1	14,3	30	39,5	31	37,3
24 - 32	3	42,9	9	11,8	12	14,5
32 - 40	3	42,9	12	15,8	15	18,1
>= 40 (fulltime)	-	-	4	5,3	4	4,8
Totaal	7	100,0	76	100,0	83	100,0
Gemid. uren	29,9		22,3		23,0	

¹ Verdeling betreft alleen het aantal uur dat de oefentherapeut Cesar *als praktijkmedewerker* werkt. Van niet alle praktijkmedewerkers is bekend hoeveel uur zij per week werken.

Type werkzaamheden

Praktijkhouders besteden per week het grootste deel van hun tijd aan patiëntenzorg, namelijk gemiddeld 82% (tabel 15). Praktijkmedewerkers besteden relatief meer tijd aan patiëntenzorg (92%). Praktijkhouders zijn meer tijd kwijt aan administratieve werkzaamheden (11% tegenover 7% bij praktijkmedewerkers). Tot slot zien we dat praktijkhouders ongeveer 8% van hun tijd aan ‘overige werkzaamheden’ (IOC, bij- en nascholing etc.) besteden, terwijl praktijkmedewerkers daar relatief weinig tijd aan besteden (1%).⁵

⁵ De hoeveelheid tijd die door praktijkmedewerkers per week aan ‘overige werkzaamheden’ wordt besteed, zou hoger kunnen liggen dan hier vermeld. In de vragenlijst worden twee voorbeelden genoemd van werkzaamheden (IOM, bij- en nascholing) die onder deze categorie vallen. Onder ‘overige werkzaamheden’ behoren echter ook werkzaamheden als: PR, overleg met de huisarts, symposia en landelijke of regionale vergaderingen. Door deze werkzaamheden niet expliciet in de vragenlijst te noemen, zou het door de oefentherapeut opgegeven aantal uren wellicht te laag kunnen zijn.

Tabel 15: Verdeling van het gemiddeld aantal werkuren per week naar type werkzaamheden en uitgesplitst naar praktijkhouder en medewerkers in loondienst, op 1 januari 2004

	Patiëntenzorg	Administratie	Overig
Praktijk- houder	24,1 82,0%	3,1 10,5%	2,2 7,5%
Praktijk- medewerker	19,9 91,7%	1,6 7,4%	0,2 0,9%
Totaal (praktijk)	24,1 82,5%	3,0 10,3%	2,1 7,2%

4. INSTELLINGEN

Type instelling

Zo'n 10% van alle werkzame oefentherapeuten Cesar werkt in loondienst van een instelling. In tabel 16 wordt een overzicht gegeven van het type instelling waarin men werkzaam is. Het grootste deel (20%) van de werkplekken voor oefentherapeuten Cesar is te vinden in verpleeg- en verzorgingshuizen. Daarna volgen thuiszorg/kruiswerk met 16% van de werkplekken en het algemeen ziekenhuis en de scholen (behandeling) met elk 15%.

Tabel 16: Absolute en relatieve verdeling van het aantal werkplekken van oefentherapeuten Cesar in loondienst naar type instelling, op 1 januari 2004

	abs	%
Verpleeghuis/verzorgingshuis	16	20,0
Thuiszorg/kruiswerk	13	16,3
Algemeen ziekenhuis	12	15,0
School (behandeling)	12	15,0
Bedrijfoefentherapeut	6	7,5
Instelling voor verstandelijk gehandicapten	5	6,3
School (onderwijs gerelateerd)	4	5,0
Psychiatrische instelling	2	2,5
Revalidatiecentrum	1	1,3
Anders	9	11,3
Totaal	80	100,0

¹ Van 11 oefentherapeuten Cesar is niet bekend in welke type instelling zij werkzaam zijn.

Aantal Fte

Van de oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling werkt 9% fulltime (tabel 17). Mannen werken vaker in fulltime dan vrouwen (respectievelijk 20% en 8%). Uit tabel 17 blijkt verder dat iets meer dan eenderde minder dan 0,4 Fte per week werkzaam is.

Gemiddeld werken medewerkers in loondienst van een instelling 0,48 Fte per week, waarbij de mannen een hoger gemiddelde hebben (0,58 Fte) dan vrouwen (0,46 Fte).

Tabel 17: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in Fte) van oefentherapeuten Cesar werkzaam in loondienst van een instelling, op 1 januari 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,2	-	-	13	16,5	13	14,6
0,2 - 0,4	2	20,0	17	21,5	17	19,1
0,4 - 0,6	5	50,0	24	30,4	29	32,6
0,6 - 0,8	-	-	15	19,0	15	16,9
0,8 - 1,0	1	10,0	4	5,1	4	4,5
>= 1,0 (fulltime)	2	20,0	6	7,6	8	9,0
Totaal	10	100,0	79	100,0	89	100,0
Gemid. Fte	0,58		0,46		0,48	

Tabel 18 toont het gemiddeld aantal Fte van oefentherapeuten in loondienst van instellingen. Alleen instellingen waar 10 of meer oefentherapeuten Cesar werkzaam zijn, worden weergegeven. Te zien valt dat oefentherapeuten Cesar in een algemeen ziekenhuis gemiddeld per week het meest aantal Fte werken (0,78). In de thuiszorg/kruiswerk werkt men per week gemiddeld het minst (0,10 Fte).

Tabel 18: Gemiddeld aantal Fte per week van oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling naar type instelling, op 1 januari 2004¹

	abs	Fte
Verpleeg-/ verzorgingshuis	16	0,53
Thuiszorg/ kruiswerk	13	0,10
Algemeen ziekenhuis	12	0,78
School (behandeling)	12	0,38
Totaal (alle instellingen)	89	0,48

¹ Alleen 4 grootste instellingen (12 of meer werkplekken voor oefentherapeuten Cesar) en totaal van alle instellingen waar oefentherapeuten Cesar werkzaam zijn.

Aantal werkuren

Uit tabel 19 blijkt dat bijna een kwart van oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling minder dan 8 uur per week in een instelling werkzaam is. De gemiddelde duur van de werkweek bedraagt 18,9 uur per week. Hierbij moet worden aangetekend dat een deel van deze groep (38%) naast dit loondienstverband ook nog werkzaam is in een zelfstandig gevestigde praktijk. Uit tabel 18 blijkt verder dat de mannen gemiddeld een iets langere werkweek dan vrouwen (respectievelijk 21,8 uur en 18,6 uur).

Tabel 19: Absolute en relatieve verdeling omvang werkweek (in uren) van oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling naar geslacht, op 1 januari 2004¹

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 8	-	-	13	26,5	13	24,1
8 - 16	3	60,0	9	18,4	9	16,7
16 - 24	-	-	13	26,5	13	24,1
24 - 32	1	20,0	6	12,2	7	13,0
32 - 40	1	20,0	6	12,2	7	13,0
>= 40 (fulltime)	-	-	2	4,1	2	3,7
Totaal	5	100,0	49	100,0	54	100,0
Gemid. uren	21,8		18,6		18,9	

¹ Van 35 oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling is niet bekend hoeveel uur zij daar werkzaam zijn.

Type werkzaamheden

Oefentherapeuten Cesar werkzaam in een instelling besteden gemiddeld 76% van hun tijd aan patiëntenzorg, 12% aan administratie en circa 12% aan overige werkzaamheden (tabel 20). Deze percentages wijken nauwelijks af van de peiling in 2002. Per type instelling zijn er duidelijke verschillen. In het algemene ziekenhuis wordt 88% van de tijd besteed aan patiëntenzorg, terwijl dit in de verpleeg- en

verzorgingshuizen circa 76% bedraagt. Hier besteedt men in vergelijking tot de andere instellingen met uitzondering van 'school (behandeling)' relatief veel meer tijd aan administratie (14%).

Tabel 20: Verdeling van het gemiddeld aantal werkuren per week van oefentherapeuten Cesar in loondienst van een instelling naar type werkzaamheden¹, op 1 januari 2004

	Patiëntenzorg	Administratie	Overig
Verpleeg-/ verzorgingshuis	15,3 76,1%	2,8 13,9%	2,0 10,0%
Thuiszorg/ kruiswerk	3,6 83,7%	0,4 9,3%	0,3 7,0%
Algemeen ziekenhuis	28,2 87,9%	2,1 6,5%	1,8 5,6%
School (behandeling)	11,6 76,3%	2,3 15,1%	1,3 8,6%
Totaal (alle instellingen)	14,5 76,3%	2,3 12,1%	2,2 11,6%

¹ Alleen 4 grootste instellingen (12 of meer werkplekken voor oefentherapeuten Cesar) en totaal van alle instellingen waar oefentherapeuten Cesar werkzaam zijn.

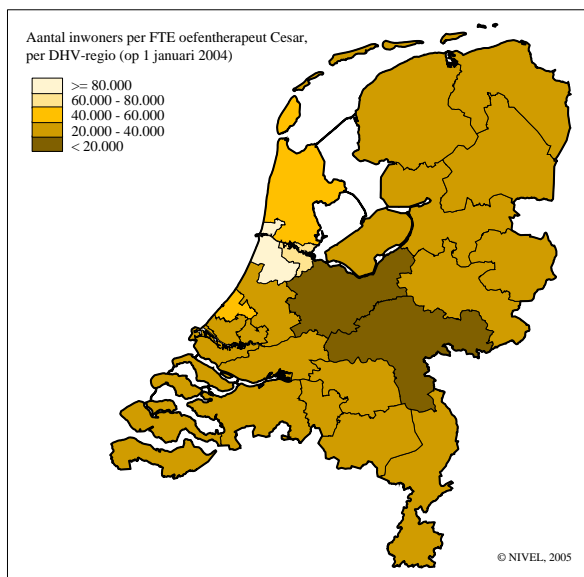
5. SPREIDING EN DICHTHEID

Om de spreiding van de oefentherapeuten Cesar vast te stellen, is gebruik gemaakt van de regionale indeling van de Districts Huisartsen Verenigingen (zogenaamde DHV-regio's).

Gekeken is naar de verhouding tussen het aantal inwoners en het totaal aantal Fte oefentherapeuten Cesar in die betreffende regio. Voor geheel Nederland geldt per 1 januari 2004 een oefentherapeutendichtheid van 28.995 inwoners per Fte.

Uit figuur 1 kan worden afgeleid dat er regionale verschillen zijn in de oefentherapeutendichtheid. In het midden van Nederland is deze het hoogste dat wil zeggen minder dan 20.000 inwoners per Fte oefentherapeut. De laagste dichtheid wordt genoteerd in een groot deel van de provincie Noord-Holland. Zo is in Amsterdam en de regio Kennemerland/Haarlemmermeer de dichtheid meer dan 80.000 inwoners per 1 Fte. Dit heeft waarschijnlijk te maken dat in die regio's vooral oefentherapeuten Mensendieck werkzaam zijn.

Figuur 1: Aantal inwoners per FTE oefentherapeut Cesar per DHV, op 1 januari 2004

Als vervolgens wordt gekeken naar de spreiding van oefentherapeuten over de verschillende type gemeenten dan blijkt dat in de niet-stedelijke gemeenten de dichtheid het laagst is

(tabel 21). In weinig stedelijke gemeenten is de dichtheid het hoogst.

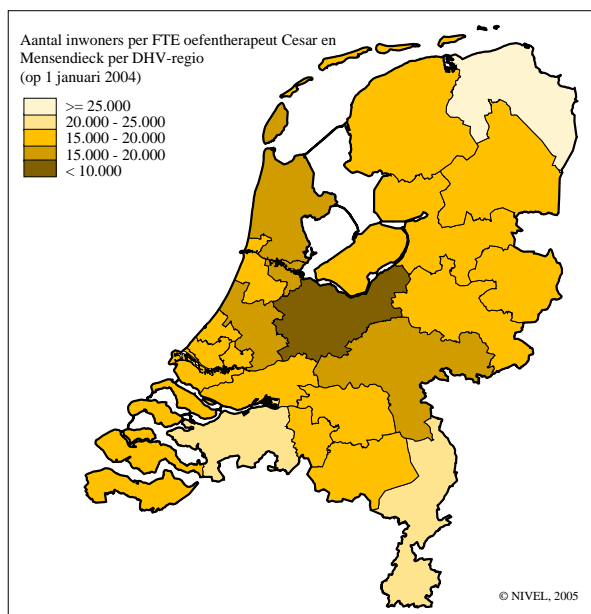
Tabel 21: Aantal inwoners per Fte oefentherapeut Cesar naar stedelijkheid¹ gemeente, op 1 januari 2004

	Aantal inwoners	FTE oefen-therapeut Cesar	Dichtheid
Zeer sterk stedelijk	2.889.268	97,1	29.743
Sterk stedelijk	4.416.413	134,3	32.881
Matig Stedelijk	3.359.128	130,8	25.676
Weinig stedelijk	3.449.550	159,3	21.649
Niet-stedelijk	2.140.574	39,0	54.909
NEDERLAND	16.254.933	560,6	28.995

¹ Zie voor nadere uitleg het onderdeel 'Begrippen'.

In de nu volgende figuur en tabel worden wederom de dichtheid naar DHV-regio en stedelijkheid weergegeven. Alleen nu voor alle oefentherapeuten (Cesar én Mensendieck). Voor informatie over dichtheden van alleen oefentherapeuten Mensendieck wordt verwezen naar de brochure "Cijfers uit de registratie van oefentherapeuten Mensendieck - peiling 2004".

Figuur 2: Aantal inwoners per FTE oefentherapeut (Cesar en Mensendieck) naar DHV, op 1 januari 2004

Het aantal inwoners per FTE oefentherapeut (Cesar en Mensendieck) is het hoogst in DHV Midden Nederland (9.790) en Amsterdam e.o. (1.052). In DHV Limburg en Groningen is de dichtheid het laagst (respectievelijk 22.578 en 26.593).

Wat betreft de dichtheid naar stedelijkheid zien we dat de ze het hoogst is in zeer sterk stedelijke gemeenten: 12.900. In niet-stedelijke gemeenten is de dichtheid het laagst (27.715).

Tabel 22: Aantal inwoners per Fte oefentherapeut
Mensendieck naar stedelijkheid¹ gemeente, op 1
januari 2004

	Aantal inwoners	FTE oefentherapeut	Dichtheid
Zeer sterk stedelijk	2.889.268	224,0	12.900
Sterk stedelijk	4.416.413	275,4	16.034
Matig Stedelijk	3.359.128	230,4	14.579
Weinig stedelijk	3.449.550	232,9	14.808
Niet-stedelijk	2.140.574	77,2	27.715
NEDERLAND	16.254.933	1.040,0	15.630

¹ Zie voor nadere uitleg het onderdeel 'Begrippen'.

6. WENSEN VOOR DE TOEKOMST

Aan de oefentherapeuten Cesar is gevraagd of zij veranderingen wensen ten aanzien van de duur van de werkweek, het type instelling/praktijk en of zij concrete plannen hebben om (tijdelijk) te stoppen met het werk als oefentherapeut Cesar.

Aantal Fte

Het merendeel van de oefentherapeuten (71%) wenst geen verandering in het aantal Fte. Ongeveer 18% wil meer gaan werken en 11% juist minder.

Een kwart van alle oefentherapeuten Cesar heeft concrete plannen om binnen vijf jaar (vóór 2009) minder of meer Fte per week te gaan werken. Als onderscheid gemaakt wordt naar type werkveld kan men stellen dat oefentherapeuten Cesar werkzaam in een praktijk (én instelling) het vaakst concrete plannen hebben om minder dan wel meer te gaan werken (tabel 23).

Tabel 23: Plannen van oefentherapeuten Cesar met betrekking tot de omvang van hun werkweek, naar werkveld, op 1 januari 2004

	praktijk	instelling	beide	totaal
geen verandering	74%	84%	65%	74%
meer fte	16%	8%	16%	15%
minder fte	11%	8%	19%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Type instelling/praktijk

Circa 40% van alle oefentherapeuten Cesar heeft de wens om van (type) praktijk/instelling te veranderen (tabel 24). Mannelijke oefentherapeuten Cesar uiten relatief iets vaker de wens in een andere instelling/praktijk te willen gaan werken dan vrouwen (respectievelijk 45% en 40%).

Van de oefentherapeuten die verandering met betrekking tot de werkplek wensen, wil het grootste deel een ander soort organisatie. Er zijn grote verschillen tussen de verschillende werkvelden. Zo wil 40% van de oefentherapeuten die uitsluitend werkzaam zijn in een praktijk, een ander soort organisatie. Van de oefentherapeuten die alleen werkzaam zijn in een instelling, wil 16% in een ander soort organisatie werken.

Tabel 24: Voorkeuren van oefentherapeuten Cesar met betrekking tot de werkplek, naar werkveld, op 1 januari 2004

	praktijk	instelling	beide	totaal
geen verandering	58%	78%	74%	60%
wel verandering				
-zelfde soort organisatie	2%	7%	-	2%
-ander soort organisatie	40%	16%	26%	38%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Oefentherapeuten Cesar die de wens uiten dat zij in een ander soort organisatie willen werken, geven aan met name te willen werken in een gezondheidscentrum (36%) of revalidatiecentrum (29%). Ook zouden ze graag werkzaam willen zijn als bedrijfsoefentherapeut gericht op de preventie of arbeidsreïntegratie (respectievelijk 26% en 22%).

Stoppen met werken

Het grootste deel (92%) van de oefentherapeuten geeft aan geen concrete plannen te hebben om binnen vijf jaar te stoppen. Circa 3% zegt te willen stoppen maar dat dit tijdelijk zal zijn. Rond de 5% zegt binnen 5 jaar definitief de werkzaamheden neer te leggen. Deze groep is gemiddeld 49 jaar.

Op de vraag tot welke leeftijd men verwacht als oefentherapeut werkzaam te zijn, geeft 58% aan voor hun 61ste te willen stoppen.

7. PAS AFGESTUDEERDEN NADER BELICHT

Aantal in opleiding

Eind 2004 volgden in totaal 280 studenten de opleiding Oefentherapie Cesar (tabel 25). Driekwart van de studenten is vrouw.

Tabel 25: Opleidingsgegevens oefentherapeuten Cesar
(2000-2004)

	2000	2001	2002	2003	2004
Aantal eerstejaarsstudenten	121	103	73	108	108
waarvan vrouw	76%	75%	82%	74%	76%
Totaal aantal in opleiding	251	275	280	294	280
waarvan vrouw	82%	78%	78%	77%	75%
Opleiding voltooid	47	49	69	75	.
waarvan vrouw	98%	82%	81%	83%	.

Bron: HBO-Raad

Werkzaamheden/bezigheden

Van de oefentherapeuten Cesar die in het jaar 2002 of 2003 zijn afgestudeerd én de vragenlijst hebben ingevuld, was 70% op peildatum 1 januari 2004 als oefentherapeut werkzaam (tabel 26). Bijna 48% was werkzaam in een zelfstandige praktijk en 8% in een instelling.

Van degenen die op de peildatum niet werkzaam waren, is de helft op zoek naar een baan als oefentherapeut Cesar. De rest heeft geen plannen om als oefentherapeut aan de slag te gaan.

Tabel 26: Absolute en relatieve verdeling van in 2002 of 2003 afgestudeerde oefentherapeuten Cesar naar werkzame status, op 1 januari 2004

	abs	%
Werkzaam	64	69,6
Praktijk	44	47,8
Instelling	7	7,6
Beide	2	2,2
Waarnemer	11	12,0
Niet werkzaam	28	30,4
Op zoek naar functie	14	15,2
Niet op zoek naar functie	14	15,2
Totaal	92	100,0

Aansluiting opleiding en werk

In de vragenlijst aan pas afgestudeerden, is aan de hand van een viertal stellingen de meningen over de aansluiting tussen de opleiding en praktijk in kaart gebracht. De respondenten konden op een vijfspuntschaal aangeven in hoeverre zij het met de stellingen (on)eens waren. In tabel 27 zijn de meningen van de in 2002 of 2003 afgestudeerde oefentherapeuten Cesar opgenomen. De cijfers in de tabel dienen met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, omdat het om kleine aantallen gaat.

Tabel 27: Meningen van de in 2002 of 2003 afgestudeerde oefentherapeuten Cesar over de aansluiting opleiding en praktijk

	(helemaal)		Neutraal		(helemaal)	
	mee oneens				mee eens	
	abs	%	abs	%	abs	%
- Na het afronden van mijn opleiding schoten mijn oefentherapeutische vaardigheden te kort om als beginnend beroepsbeoefenaar adequaat te functioneren	55	69,6	16	20,3	8	10,1
- Ik beschik over voldoende kennis en vaardigheden om mijn huidige functie te vervullen	13	17,1	14	18,4	49	64,5
- Mijn opleiding heeft in sterke mate bijgedragen aan het niveau van mijn kennis en vaardigheden	14	17,7	9	11,4	56	70,9
- Mijn opleiding geeft een goede basis voor mijn verdere loopbaan	13	16,5	10	12,7	56	70,9

De studenten oordelen positief over hun studie: circa 70% van de pas afgestudeerden vindt dat na het afronden van hun opleiding hun oefentherapeutische vaardigheden *niet* te kort schoten om als beginnend beroepsbeoefenaar adequaat te functioneren. Bijna tweederde vindt dat zij over voldoende kennis en vaardigheden beschikt en 71% is van mening dat de opleiding in sterke mate heeft bijgedragen aan het kennisniveau. Tot slot, 71% van de in 2002 of 2003 afgestudeerde oefentherapeuten Cesar is het eens met de stelling dat de opleiding een goede basis voor de verdere loopbaan vormt.

De pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar is tevens gevraagd middels een rapportcijfer (1 t/m 10) aan te geven of de opleiding bij hun huidige functie aansluit. Het gemiddelde rapportcijfer is een 7,5 (tabel 28). Het laagste cijfer (5,2) werd gegeven door de oefentherapeuten die niet werkzaam zijn als oefentherapeut Cesar en ook niet op zoek zijn naar een functie binnen de oefentherapie Cesar.

Tabel 28: Gemiddeld rapportcijfer voor de aansluiting van de opleiding naar huidige werkveld van oefen-therapeuten Cesar die in 2002 of 2003 zijn afge-studeerd

	rapportcijfer
Werkzaam	
Praktijk	7,7
Instelling	6,7
Beide	7,0
Waarnemer	7,2
Niet werkzaam	
Op zoek naar functie	6,4
Niet op zoek naar functie	5,2
Totaal	7,5

Voorkeuren en wensen

Aan de pas afgestudeerde oefentherapeuten die op 1 januari 2004 aan de slag waren oefentherapeut is gevraagd of men:

- veranderingen wenst wat betreft het aantal werkuren;
- in een ander(e) (type) instelling/praktijk wil werken;
- al dan niet tijdelijk wil stoppen met het werk.

Circa 44% (19 personen) wenst geen verandering in het aantal werkuren. Meer dan de helft (54% ofwel 23 personen) wil daarentegen meer uren per week te werken. Eén persoon (2%) heeft aangegeven minder te willen werken.

Op de vraag of de pas afgestudeerde oefentherapeuten Cesar in een ander(e) (type) instelling/praktijk willen werken, antwoordde 44% (18 personen) dat zij geen verandering wensen. Iets meer dan de helft (51% ofwel 21 personen) wil van type instelling veranderen. De instellingen die het vaakst als gewenste werkplek genoemd worden, zijn: school (behandeling) met 20% en revalidatiecentrum, gezondheidscentrum en bedrijfsoefentherapeut (preventie) met elk 15%.

Van de pas afgestudeerden is het merendeel (98% ofwel 40 personen) niet van plan om binnen vijf jaar te stoppen. Slechts één persoon (2%) geeft aan plannen te hebben om tijdelijk te stoppen. Daarnaast is gevraagd op welke leeftijd men het werk als oefentherapeut Cesar wil neerleggen. Pas afgestudeerden wensen het werk neer te leggen in hun 56ste levensjaar.

8. SAMENVATTING

- Op 1 januari 2004 zijn er in Nederland naar schatting 950 oefentherapeuten Cesar werkzaam. Verreweg het grootste deel (93%) is vrouw.
- Iets meer dan een vijfde van de oefentherapeuten Cesar is jonger dan 30 jaar en 12% is 50 jaar of ouder.
- Zo'n 90% van de oefentherapeuten Cesar werkt in een praktijk, 6% van de oefentherapeuten Cesar werkt in een instelling en ongeveer 4% werkt in beide.
- In 2004 zijn er 645 praktijk(adressen). In de meeste praktijken (61%) werkt één oefentherapeut Cesar.
- De praktijkhouders werken gemiddeld 28,4 uur per week *in de functie van praktijkhouder*. Praktijkmedewerkers werken gemiddeld 23,1 uur per week *als praktijkmedewerker*.
- De oefentherapeuten Cesar werkzaam in een instelling werken gemiddeld 19,3 uur per week (*in die functie*).
- 58% van de oefentherapeuten Cesar geeft aan vóór hun 61ste levensjaar te willen stoppen met werken.
- Het aantal inwoners per 1 Fte oefentherapeut Cesar bedraagt op 1 januari 2004 28.995.
- Van de oefentherapeuten Cesar die in 2002 of 2003 zijn afgestudeerd, is het grootste deel (70%) binnen één jaar na afstuderen aan de slag als oefentherapeut.

9. TOELICHTING BEGRIPPEN

Omgevingsadressendichtheid (stedelijkheid) - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid (kortweg: oad) van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de oad van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een oad van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een oad van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een oad van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een oad van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een oad van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).